

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ДАНИЛА ГАЛИЦЬКОГО
КАФЕДРА СТОМАТОЛОГІЇ ДИТЯЧОГО ВІКУ

"ЗАТВЕРДЖЕНО"

Перший проректор
з науково-педагогічної роботи
доцент Солонинко І.І.

[Signature]
2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ЗА ВИБОРОМ
Виробнича лікарська практика
з дитячої стоматології
індивідуальний профільний курс практичної підготовки
(хірургічна стоматологія)
В.Б 2.8

підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти
кваліфікації освітньої "Магістр стоматології"
кваліфікації професійної "Лікар-стоматолог"
галузі знань 22 "Охорона здоров'я"
спеціальності 221 "Стоматологія"

стоматологічний факультет, 5 курс

Обговорено та ухвалено
на методичному засіданні кафедри

Протокол № 6
від "31" травня 2023 року

Завідувач кафедри
[Signature] доц. Колесніченко О.В.

«Затверджено»

профільною методичною комісією
зі стоматологічних дисциплін

Протокол №2
від "16" червня 2023 року

Голова профільної методичної комісії

[Signature] проф. Варес Я.Е.

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

Іванчишин В.В., к.мед.н., доцент кафедри стоматології дитячого віку

РЕЦЕНЗЕНТИ :

д.м.н. доцент кафедри терапевтичної стоматології Фурдичко А.І.,

к.м.н. доцент кафедри терапевтичної стоматології ФПДО Стадник У.О.

Робоча програма навчальної дисципліни за вибором “Виробнича лікарська практика з дитячої стоматології, індивідуальний профільний курс практичної підготовки (*хірургічна стоматологія*)” для студентів 5 курсу стоматологічного факультету складена відповідно до Стандарту вищої освіти України **другого (магістерського) рівня**

галузі знань **22 Охорона здоров'я**

спеціальності **221 Стоматологія**

освітньої програми **магістра стоматології**

Опис навчальної дисципліни (анотація)

Стоматологія дитячого віку – це складна і багатокомпонентна спеціальність, де фахівець, що діє як стоматолог, повинен мислити також як педіатр. Підготовка і діяльність такого спеціаліста потребує багато сил, майстерності, часу та енергії. Кожен фахівець, який працює з дітьми, повинен знати особливості антенатального та постнатального періодів розвитку і формування твердих тканин зубів, кісток щелеп, м'яких тканин обличчя, а також як впливають на ці процеси стан здоров'я майбутньої матері і самої дитини, різні негативні фактори, що можуть призвести до виникнення і розвитку стоматологічних захворювань. Дитячий стоматолог також має знати особливості клінічних проявів і закономірностей перебігу патологічних процесів у щелепно-лицевій ділянці у дітей, а також методи лікування і профілактики стоматологічних захворювань в різні вікові періоди.

Спираючись на знання, отримані студентами на базових та профільних кафедрах, необхідно навчити студентів особливостям клініки, діагностики та лікування стоматологічних захворювань у дітей різного віку та підготувати лікаря, здатного після закінчення інтернатури працювати в лікувально-профілактичних стоматологічних установах.

Орієнтований структурований план проходження виробничої лікарської практики для студентів 5-го курсу стоматологічного факультету

Структура виробничої практики	Всього	Кількість годин			Рік навчання/семестр	Вид контролю
		Кредитів ECTS	Практичних	СРС		
Навчальна дисципліна за вибором: «Виробнича лікарська практика з дитячої стоматології, індивідуальний профільний курс практичної підготовки (<i>хірургічна стоматологія</i>)»	105 год.	3,5	54	51	5 / IX	Диференційний залік

Предметом вивчення є:

- методи обстеження дітей при карієсі зубів і його ускладненнях; значення додаткових методів обстеження для діагностики карієсу зубів і його ускладнень;
- клінічні прояви, діагностика, диференційна діагностика і лікування карієсу тимчасових і постійних зубів у дітей різного віку;
- сучасні пломбувальні матеріали, показання до застосування в клініці дитячої терапевтичної стоматології; особливості пломбування каріозних порожнин різних класів в тимчасових і постійних зубах у дітей різними пломбувальними матеріалами;
- клінічні прояви, діагностика, диференційна діагностика і лікування пульпіту тимчасових і постійних зубів у дітей різного віку, вибір методу лікування та лікарських засобів;

- клінічні прояви, діагностика, диференційна діагностика і лікування періодонтиту тимчасових і постійних зубів у дітей різного віку, вибір методу лікування, лікарських засобів та матеріалів для тимчасової та постійної obturaції кореневих каналів;
- клінічні прояви, діагностика, диференційна діагностика і лікування набутих та вроджених вад розвитку твердих тканин зубів у дітей різного віку, поняття про мультидисциплінарний підхід до лікування некаріозних уражень зубів у дітей;
- клінічні прояви, діагностика, диференційна діагностика і лікування травматичних уражень тимчасових і постійних зубів у дітей різного віку;
- клінічні прояви, діагностика, диференційна діагностика і лікування захворювань тканин пародонта у дітей різного віку;
- клінічні прояви, діагностика, диференційна діагностика і лікування захворювань слизової оболонки порожнини рота у дітей різного віку; вибір лікарських засобів;
- організаційні засади диспансеризації дітей у стоматолога: мета, завдання, заходи профілактики в системі стоматологічної диспансеризації; контроль ефективності;
- вивчення методики проведення методики місцевого знеболення тканин ЩЛД у дітей;
- оперативне втручання на тканинах ЩЛД при субперіостальних інфільтратах та абсцесах, при перикоронариті;
- типове та атипове видалення тимчасових та постійних зубів;
- хірургічну обробку травматичних ушкоджень м'яких тканин щелепно-лицевої ділянки при різних видах пошкоджень;
- первинна допомога при травматичних пошкодженнях зубів та щелеп, вивихах нижньої щелепи.

Міждисциплінарні зв'язки:

- а) ґрунтується на попередньому вивченні студентами анатомії людини, гістології, ембріології та цитології, медичної біології, медичної хімії, біологічної та біоорганічної хімії, мікробіології, вірусології та імунології;
- б) базується на вивченні студентами пропедевтичних дисциплін терапевтичного профілю: пропедевтики терапевтичної стоматології, пропедевтики дитячої терапевтичної стоматології та ортодонтії й інтегрується з цими дисциплінами;
- в) закладає основи вивчення студентами таких клінічних дисциплін як дитяча терапевтична стоматологія, терапевтична стоматологія та ортодонтія;
- г) інтегрується з наступними клінічними дисциплінами: дитячою терапевтичною стоматологією, терапевтичною стоматологією, ортодонтією.

Виробнича лікарська практика (всього 9 робочих: 5 днів – дитяча терапевтична стоматологія (30 год. практичних занять), 4 днів – дитяча хірургічна стоматологія (24 год. практичних занять); аудиторні години визначаються за чинним положенням про виробничу практику) проводиться на профільній кафедрі.

Практика передбачає опанування студентами практичними навичками згідно освітньо-професійної програми підготовки фахівців (ОПП) та освітньо-кваліфікаційної характеристики (ОКХ), яка контролюється викладачами профільної кафедри. Поточна навчальна діяльність студентів оцінюється керівниками викладачами практики від закладу вищої освіти.

Диференційний залік з виробничої лікарської практики з дитячої стоматології відбувається в останній день практики після її завершення. Контроль проводиться викладачами кафедри стоматології дитячого віку.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Мета – оволодіння навичками: діагностики і лікування захворювань карієсу та його ускладнень, тканин пародонта у дітей різного віку; клінічних проявів, способів діагностики і диференційної діагностики, методів лікування, вибору та застосування сучасних стоматологічних матеріалів і лікарських засобів; діагностики і лікування запальних захворювань ЩЛД, надання невідкладної допомоги і полягає у закріпленні практичних навичок у межах цілей, визначених освітньо-професійною програмою підготовки фахівців за спеціальністю «Стоматологія».

На підставі кінцевих цілей до диференційного заліку сформульовані конкретні цілі у вигляді певних умінь (дій), цільових завдань, що забезпечують досягнення кінцевої мети проходження виробничої лікарської практики.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни є:

1. Аналізувати результати обстеження хворого в клініці дитячої терапевтичної стоматології.
2. Аналізувати результати обстеження хворого в клініці дитячої хірургічної стоматології.
3. Визначати тактику ведення на стоматологічному прийомі дитини при соматичних захворюваннях, що потребують особливої тактики ведення пацієнта.
4. Визначати характер та принципи лікування захворювань в дитячій терапевтичній стоматології.
5. Визначити провідні синдроми і симптоми у дитячій терапевтичній стоматології.
6. Визначити провідні синдроми і симптоми у дитячій хірургічній стоматології.
7. Визначити характер та принципи лікування в клініці дитячої хірургічної стоматології.
8. Використовувати принципи профілактики стоматологічних захворювань та їх ускладнень в дитячій хірургічній стоматології.
9. Виявляти вроджені та набуті вади щелепно-лицевої ділянки в клініці дитячої хірургічної стоматології.
10. Виявляти різні клінічні варіанти та ускладнення найбільш поширених захворювань у клініці дитячої терапевтичної стоматології.
11. Виявляти різні клінічні варіанти та ускладнення найбільш поширених захворювань у клініці дитячої хірургічної стоматології.
12. Демонструвати вміння ведення облікової та звітної документації у стоматології.
13. Демонструвати володіння морально-деонтологічними принципами медичного фахівця та принципами фахової субординації у клініці дитячої терапевтичної стоматології.
14. Демонструвати володіння морально-деонтологічними принципами медичного фахівця та принципами фахової субординації у клініці дитячої хірургічної стоматології.
15. Діагностувати невідкладні стани у клініці дитячої терапевтичної стоматології.
16. Діагностувати невідкладні стани у клініці дитячої хірургічної стоматології.
17. Надавати необхідну невідкладну допомогу в клініці дитячої хірургічної стоматології.
18. Надавати необхідну невідкладну допомогу при екстремних станах в клініці дитячої терапевтичної стоматології.
19. Обґрунтовувати і формулювати попередній клінічний діагноз в клініці дитячої терапевтичної стоматології.
20. Обґрунтовувати і формулювати синдромний діагноз в клініці дитячої терапевтичної стоматології.
21. Обґрунтовувати і формулювати синдромний діагноз в клініці дитячої хірургічної стоматології.
22. Планувати обстеження стоматологічного хворого, інтерпретувати результати лабораторних та інструментальних досліджень при найбільш поширених захворюваннях внутрішніх органів та їх ускладненнях.
23. Проводити диференціальну діагностику захворювань у дитячій терапевтичній стоматології.
24. Проводити диференційну діагностику захворювань у клініці дитячої хірургічної стоматології.
25. Проводити обстеження хворого у клініці дитячої терапевтичної стоматології.
26. Проводити обстеження хворого у клініці дитячої хірургічної стоматології.
27. Проводити первинну та вторинну профілактику найбільш поширених стоматологічних захворювань у дітей різного віку.
28. Визначати остаточний клінічний діагноз основних захворювань в клініці дитячої терапевтичної стоматології.
29. Визначати остаточний клінічний діагноз основних захворювань в клініці дитячої хірургічної стоматології.

1.3. Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна (взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованим у термінах результатів навчання у Стандарті).

Згідно з вимогами Стандарту дисципліна забезпечує набуття студентами компетентностей:

інтегральна: здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі охорони здоров'я за спеціальністю "Стоматологія" у професійній діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень і/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов та вимог.

загальні:

1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності .
3. Здатність застосовувати знання у практичній діяльності.
4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
5. Здатність спілкуватися англійською мовою.
6. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.
7. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
8. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
9. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
10. Здатність бути критичним та самокритичним.
11. Здатність працювати в команді .
12. Прагнення до збереження навколишнього середовища.
13. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
14. Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права.
15. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, технік і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

спеціальні (фахові, предметні):

1. Спроможність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні дані.
2. Спроможність інтерпретувати результат лабораторних та інструментальних досліджень.
3. Спроможність діагностувати: визначати попередній, клінічний, остаточний, супутній діагноз, невідкладні стани.
4. Спроможність планувати та проводити заходи із профілактики захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепнолицевої області.
5. Спроможність до проектування процесу надання медичної допомоги: визначати підходи, план, види та принципи лікування захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої ділянки.
6. Спроможність визначати раціональний режим праці, відпочинку, дієти у хворих при лікуванні захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої ділянки.
7. Спроможність визначати тактику ведення пацієнтів із захворюваннями органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області з супутніми соматичними захворюваннями.
8. Спроможність виконувати медичні та стоматологічні маніпуляції.
9. Спроможність проводити лікування основних захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої ділянки.
10. Спроможність до організації та проведення лікувальноевакуаційних заходів.
11. Спроможність до визначення тактики, методів та надання екстреної медичної допомоги.
12. Спроможність до організації та проведення скринінгового обстеження в стоматології.
13. Спроможність оцінювати вплив навколишнього середовища на стан здоров'я населення (індивідуальне, сімейне, популяційне).
14. Спроможність ведення нормативної медичної документації.
15. Опрацювання державної, соціальної та медичної інформації.
16. Спроможність до організації і проведення реабілітаційних заходів та догляду у пацієнтів із захворюваннями органів ротової порожнини та ЩЛД.
17. Спроможність до правового забезпечення власної професійної діяльності.
18. Спроможність надавати домедичну допомогу за протоколами тактичної медицини

МАТРИЦЯ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ

Програмні компетентності	
<i>Загальні компетентності</i>	
ЗК 1 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	+
ЗК 2 Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.	+
ЗК 3 Здатність застосовувати знання у практичній діяльності.	+
ЗК 4 Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.	+
ЗК 5 Здатність спілкуватися англійською мовою.	+
ЗК 6 Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.	+
ЗК 7 Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.	+
ЗК 8 Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.	+
ЗК 9 Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.	+
ЗК 10 Здатність бути критичним і самокритичним.	+
ЗК 11 Здатність працювати в команді.	+
ЗК 12 Прагнення до збереження навколишнього середовища.	+
ЗК 13 Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.	+
ЗК 14 Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.	+
ЗК 15 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.	+
<i>Фахові компетентності</i>	
ФК 1 Спроможність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні дані.	+
ФК 2 Спроможність інтерпретувати результат лабораторних та інструментальних досліджень.	+
ФК 3 Спроможність діагностувати: визначати попередній, клінічний, остаточний, супутній діагноз, невідкладні стани.	+
ФК 4 Спроможність планувати та проводити заходи із профілактики захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої ділянки.	+
ФК 5 Спроможність до проектування процесу надання медичної допомоги: визначати підходи, план, види та принципи лікування захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої ділянки.	+
ФК 6 Спроможність визначати раціональний режим праці, відпочинку, дієти у хворих при лікуванні захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої ділянки.	+
ФК 7 Спроможність визначати тактику ведення пацієнтів із захворюваннями органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої ділянки з супутніми соматичними захворюваннями.	+
ФК 8 Спроможність виконувати медичні та стоматологічні маніпуляції.	+
ФК 9 Спроможність проводити лікування основних захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої ділянки.	+
ФК 10 Спроможність до організації та проведення лікувально-евакуаційних заходів.	+
ФК 11 Спроможність до визначення тактики, методів та надання екстреної медичної допомоги.	+
ФК 12 Спроможність до організації та проведення скринінгового обстеження в стоматології.	+
ФК 13 Спроможність оцінювати вплив навколишнього середовища на стан здоров'я населення (індивідуальне, сімейне, популяційне).	+

ФК 14 Спроможність ведення нормативної медичної документації.	+
ФК 15 Опрацювання державної, соціальної та медичної інформації.	+
ФК 16 Спроможність до організації і проведення реабілітаційних заходів та догляду у пацієнтів із захворюваннями органів ротової порожнини та ЩЛД.	+
ФК 17 Спроможність до правового забезпечення власної професійної діяльності.	+
ФК 18 Спроможність надавати домедичну допомогу за протоколами тактичної медицини.	+

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

Індивідуальний профільний курс закладає фундамент для формування в подальшому наступних програмних результатів згідно з Стандартом вищої освіти України до дипломної підготовки фахівців другого (магістерського) рівня спеціальності «Стоматологія».

ПРН 1. Виділяти та ідентифікувати провідні клінічні симптоми та синдроми (адентія, аномалія прикусу, асиметрія обличчя, біль у зубах, гіперестезія, дефекти коронкової частини зуба, дисколорит зубів, диспропорція обличчя, зміна форми зубів, норицевий хід, патологічна утертість зубів, зміна міжальвеолярної висоти, назубні відкладення, порушення функцій смоктання, ковтання патологічна рухомість зубів, рецесія ясен, ясенева, пародонтальна, кісткова кишенья); за стандартними методиками, використовуючи попередні дані анамнезу хворого, дані огляду хворого, знання про людину, її органи та системи, встановлювати вірогідний нозологічний або синдромний попередній клінічний діагноз стоматологічного захворювання (гіперестезія, гіпоплазія, гіперплазія емалі, флюороз, ерозія твердих тканин зуба, клиноподібний дефект, стирання зубів, некроз твердих тканин зуба, дисколорити, травматичні ушкодження зубів, карієс, пульпіт, періодонтит, папіліт, гінгівіт, локалізований, генералізований) пародонтит, ідіопатичні захворювання пародонта, альвеоліти, періостити, травми зубів.)

ПРН 2. Збирати інформацію про загальний стан пацієнта, оцінювати психомоторний та фізичний розвиток пацієнта, стан органів щелепно-лищевої ділянки, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень оцінювати інформацію щодо діагнозу (аналіз вмісту глюкози у крові, загальний аналіз крові, інтерпретація променевої діагностики черепа, зубо-щелепного апарату, цитологічне дослідження органів та тканин зубощелепного апарату, мікробіологічне дослідження ротової рідини, мазків зі пародонта, функціональна діагностика стану порожнини рота (люмінісцентна, реопародонтографія, стоматоскопія, капіляроскопія, вакуумна проба та ін

ПРН 3. Призначати та аналізувати додаткові (обов'язкові та за вибором) методи обстеження (аналіз вмісту глюкози у крові, загальний аналіз крові, інтерпретація променевої діагностики черепа, зубо-щелепного апарату, цитологічне дослідження органів та тканин зубощелепного апарату, мікробіологічне дослідження ротової рідини, мазків зі пародонта, функціональна діагностика стану порожнини рота (люмінісцентна, реопародонтографія, стоматоскопія, капіляроскопія, вакуумна проба та ін.) пацієнтів із захворюваннями органів і тканин ротової порожнини і щелепно-лищевої області для проведення диференційної діагностики захворювань (гіперестезія, гіпоплазія, гіперплазія емалі, флюороз, ерозія твердих тканин зуба, клиноподібний дефект, стирання зубів, некроз твердих тканин зуба, дисколорити, травматичні ушкодження зубів, карієс, пульпіт, періодонтит, папіліт, гінгівіт, локалізований, генералізований), пародонтит (локалізований, генералізований) пародонтоз, ідіопатичні захворювання пародонта, альвеоліти, періостити, травми зубів).

ПРН 4. Визначати остаточний клінічний діагноз дотримуючись відповідних етичних і юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення та логічного аналізу отриманих суб'єктивних і об'єктивних даних клінічного, додаткового обстеження, проведення диференційної діагностики під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи (некаріозні ураження зубів, карієс постійних зубів, захворювання пульпи постійних зубів, періодонтит постійних зубів, папіліт, гінгівіт, пародонтит, травматичні ураження, алергійні ураження, альвеоліт, перікоронарит, періостит, дефекти коронкової частини зубів, часткова та повна відсутність зубів).

ПРН 5. Встановлювати діагноз невідкладних станів за будь-яких обставин (вдома, на вулиці, у лікувальній установі), в умовах надзвичайної ситуації, воєнного стану, нестачі інформації та обмеженого часу (асфіксія, гіпертонічний криз, гостра дихальна недостатність, гостра серцева недостатність, непритомність, колапс, кома, набряк гортані, набряк Квінке, судоми, шок)

ПРН 6. Планувати та втілювати заходи профілактики стоматологічних захворювань серед населення для запобігання розповсюдження стоматологічних захворювань.

ПРН 7. Визначати підхід, план, вид та принцип лікування стоматологічного захворювання (гіперестезія, гіпоплазія, гіперплазія емалі, флюороз, ерозія твердих тканин зуба, клиноподібний дефект, стирання зубів, некроз твердих тканин зуба, дисколорити, травматичні ушкодження зубів, карієс, пульпіт, періодонтит, папіліт, гінгівіт, локалізований, генералізований) пародонтит (локалізований, генералізований) пародонтоз, ідіопатичні захворювання пародонта, альвеоліти,

періостити, травми зубів) шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.

ПРН 8. Визначати підхід, план, вид та принцип лікування стоматологічного захворювання шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.

ПРН 9. Визначати тактику ведення стоматологічного пацієнта при соматичній патології (вагітність, анемія, гемофілія, артеріальна гіпертензія, інфекційний ендокардит, вади серця, серцева недостатність, серцева аритмія, наявність кардіостимулятора, гострий психоз, в т.ч. алкогольний делірій, епілепсія, бронхіальна астма, цукровий діабет, ВІЛ-інфекція /СНІД, вірусні гепатити, дифтерія, правець) шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами клінічного діагнозу шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами. **9.** Визначати тактику ведення стоматологічного пацієнта при соматичній патології (вагітність, анемія, гемофілія, артеріальна гіпертензія, інфекційний ендокардит, вади серця, серцева недостатність, серцева аритмія, наявність кардіостимулятора, гострий психоз, в т.ч. алкогольний делірій, епілепсія, бронхіальна астма, цукровий діабет, ВІЛ-інфекція /СНІД, вірусні гепатити, дифтерія, правець) шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами клінічного діагнозу шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.

ПРН 10. Визначати тактику ведення стоматологічного пацієнта при соматичній патології (вагітність, анемія, гемофілія, артеріальна гіпертензія, інфекційний ендокардит, вади серця, серцева недостатність, серцева аритмія, наявність кардіостимулятора, гострий психоз, в т.ч. алкогольний делірій, епілепсія, бронхіальна астма, цукровий діабет, ВІЛ-інфекція /СНІД, вірусні гепатити, дифтерія, правець) шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами клінічного діагнозу шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.

ПРН 11. Проводити лікування основних стоматологічних захворювань за існуючими алгоритмами та стандартними схемами під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи (некаріозні ураження зубів, карієс постійних зубів, захворювання пульпи постійних зубів, періодонтит постійних зубів, папіліт, гінгівіт, пародонтит, пародонтоз, травматичні ураження, алергійні ураження, альвеоліт, перікоронарит, періостит, дефекти коронкової частини зубів, астма та повна відсутність зубів).

ПРН 13. Визначати тактику надання екстреної медичної допомоги, використовуючи рекомендовані алгоритми, за будь-яких обставин на підставі діагнозу невідкладного стану в умовах обмеженого часу (асфіксія, гіпертонічний криз, гостра дихальна недостатність, гостра серцева недостатність, непритомність, колапс, кома, набряк гортані, набряк Квінке, судоми, шок)

ПРН 14. Аналізувати та оцінювати державну, соціальну та медичну інформацію з використанням стандартних підходів та комп'ютерних інформаційних технологій.

ПРН 15. Оцінювати вплив навколишнього середовища на стан здоров'я населення в умовах медичного закладу за стандартними методиками.

ПРН 16. Формувати цілі та визначати структуру особистої діяльності на підставі результату аналізу певних суспільних та особистих потреб

ПРН 17. Дотримуватися здорового способу життя, користуватися прийомами саморегуляції та самоконтролю.

ПРН 18. Усвідомлювати та керуватися у своїй діяльності громадянськими правами, свободами та обов'язками, підвищувати загальноосвітній культурний рівень.

ПРН 19. Дотримуватися вимог етики, біоетики та деонтології у своїй фаховій діяльності.

ПРН 20. Організувати необхідний рівень індивідуальної безпеки (власної та осіб, про яких піклується) у разі виникнення типових небезпечних ситуацій в індивідуальному полі діяльності.

ПРН 21. Виконувати медичні маніпуляції на підставі попереднього та/або остаточного клінічного діагнозу (гіпоплазія, флюороз, травматичні ушкодження зубів, карієс, пульпіт, періодонтит, гінгівіт, пародонтит (локалізований, генералізований) ідіопатичні захворювання пародонта, травми зубів; некаріозні ураження зубів, карієс постійних зубів, захворювання пульпи постійних та тимчасових зубів, періодонтит постійних зубів, гінгівіт, пародонтит, пародонтоз, травматичні ураження, алергійні ураження,) для різних верств населення та в різних умовах (виконувати штучне дихання, виконувати непрямий масаж серця, фіксувати язик, проводити ін'єкції лікарських речовин

(внутрішньом'язове, підшкірне, внутрішньовенне струминне та крапельне введення), вимірювати артеріальний тиск).

ПРН 22. Виконувати медичні стоматологічні маніпуляції на підставі попереднього та/або остаточного клінічного діагнозу (гіпоплазія, флюороз, травматичні ушкодження зубів, карієс, пульпіт, періодонтит, гінгівіт, пародонтит (локалізований, генералізований), ідіопатичні захворювання пародонта, травми зубів; некаріозні ураження зубів, карієс постійних та тимчасових зубів, захворювання пульпи постійних та тимчасових зубів, періодонтит постійних зубів та тимчасових зубів, травматичні ураження, алергійні ураження, видалення зубних нашарувань, визначення кислотостійкості емалі зубів, діатермокоагуляція, екстирпація пульпи постійних зубів, електроодонтодіагностика, місцеве знеболювання при лікуванні стоматологічних захворювань різними методами (аплікаційне, інфільтраційне, провідникове), медикаментозна обробка уражених ділянок слизової оболонки порожнини рота та пародонта, накладання та видалення тимчасових пломб і герметичних пов'язок при лікуванні карієсу, пульпіту, періодонтиту, накладання кофердаму, obturaція кореневих каналів постійних та тимчасових зубів різними матеріалами, пломбування каріозних порожнин постійних зубів різними пломбувальними матеріалами, покриття зубів лікувальними та профілактичними лаками, гелями, десенситайзерами, препарування та очищення кореневих каналів постійних та тимчасових зубів, препарування каріозних порожнин постійних зубів з урахуванням і виду пломбувального матеріалу, проведення лігатурного зв'язування зубів, проведення професійної гігієни порожнини рота, пряме і непряме покриття пульпи).

ПР 23. Виконувати маніпуляції надання екстреної медичної допомоги, використовуючи стандартні схеми, за будь-яких обставин на підставі діагнозу невідкладного стану (асфіксія, гіпертонічний криз, гостра дихальна недостатність, гостра серцева недостатність, непритомність, колапс, кома, набряк гортані, набряк Квінке, судоми, шок) в умовах обмеженого часу (виконувати штучне дихання, виконувати непрямий масаж серця, фіксувати язик, проводити ін'єкції лікарських речовин (внутрішньом'язове, підшкірне, внутрішньовенне струминне та крапельне введення), вимірювати артеріальний тиск; ампутація пульпи постійних зубів, вирівнювання оклюзійної поверхні, видалення зубних нашарувань, визначення кислотостійкості емалі зубів, діатермокоагуляція, екстирпація пульпи постійних зубів, електроодонтодіагностика, місцеве знеболювання при лікуванні стоматологічних захворювань різними методами (аплікаційне, інфільтраційне, провідникове), медикаментозна обробка уражених ділянок слизової оболонки порожнини рота та пародонта, накладання та видалення тимчасових пломб і герметичних пов'язок при лікуванні карієсу, пульпіту, періодонтиті, накладання кофердаму, obturaція кореневих каналів постійних зубів різними матеріалами, пломбування каріозних порожнин постійних та тимчасових зубів різними пломбувальними матеріалами, покриття зубів лікувальними та профілактичними лаками, гелями, десенситайзерами, препарування та очищення кореневих каналів постійних зубів, препарування каріозних порожнин постійних та тимчасових зубів з урахуванням і виду пломбувального матеріалу, проведення лігатурного зв'язування зубів, проведення професійної гігієни порожнини рота, пряме і непряме покриття пульпи, розкриття пародонтального абсцесу, шліфування та полірування пломб з усіх видів пломбувальних матеріалів.

Результати навчання:

1. Демонструвати володіння морально-деонтологічними принципами медичного фахівця та принципами фахової субординації у клініці дитячої терапевтичної стоматології.
2. Демонструвати вміння проводити алгоритм обстеження дітей, індексну оцінку стану порожнини рота і знання загальних питань профілактики стоматологічних захворювань:
  - знати мету, завдання, методи профілактики стоматологічних захворювань;
  - вивчити анатоμο-фізіологічні особливості будови порожнини рота у дітей різного віку;
  - знати періоди розвитку тимчасових та постійних зубів, етапи розвитку слизової оболонки порожнини рота та пародонта у дітей;
  - провести стоматологічне обстеження дитини із визначенням стоматологічного статусу, індексів карієсу, гігієнічних та пародонтальних індексів;
  - обстежити пацієнта за методикою ВООЗ та провести аналіз карти ВООЗ;
  - здійснювати епідеміологічний аналіз стоматологічної захворюваності населення.
3. Демонструвати знання карієсрезистентності, виявлення карієсогенної ситуації і проведення професійної гігієни порожнини рота у дітей:
  - виявлення карієсогенної ситуації в порожнині рота;
  - знати структуру та біологічні властивості емалі; знати та вміти визначати ступінь резистентності емалі зуба;
  - знати захисні механізми порожнини рота та участь мікрофлори у виникненні основних стоматологічних захворювань;
  - знати методи, засоби та предмети гігієни порожнини рота; рекомендувати методи, засоби та предмети гігієни порожнини рота у залежності від стоматологічного статусу;
  - проводити контрольоване чищення зубів у дітей та професійну гігієну порожнини рота;
  - проводити навчання методам гігієни порожнини рота;
  - знати форми, методи санітарно-просвітницької роботи та використовувати їх для гігієнічного навчання.
4. Вирізняти особливості застосування принципів профілактики карієсу та захворювань пародонта у дітей в залежності від віку. Опанувати принципи і методи комплексної системи профілактики стоматологічних захворювань:
  - планувати та рекомендувати засоби ендогенної та екзогенної профілактики карієсу зубів для дітей різного віку;
  - проводити ремінералізуючу терапію; неінвазивну та інвазивну герметизацію фісур;
  - оцінювати ефективність профілактики карієсу;
  - знати основні етіопатогенетичні чинники хвороб пародонта у дітей різного віку та шляхи їх профілактики;
  - планувати заходи профілактики захворювань пародонта у дітей різного віку;
  - призначати засоби для гігієнічного догляду за порожниною рота при захворюваннях тканин пародонта;
  - знати складові та організаційні принципи комплексної системи профілактики стоматологічних захворювань у дітей;
  - оцінювати ефективність комплексної системи профілактики.
  - уміти провести клінічне обстеження хворих дітей з одонтопатологією та патологією тканин пародонта; уміти застосувати спеціальні, інструментальні та лабораторні методи діагностики стоматологічних хворих, проводити їх аналіз;
  - уміти відновлювати анатомічну цілісність зубів різними пломбувальними матеріалами при одонтопатології;
  - демонструвати володіння навичками видалення зубних відкладень різними способами; вміти дати конкретні рекомендації щодо гігієни порожнини рота;
  - демонструвати володіння основними навичками організації проведення первинної та вторинної профілактики та диспансеризації стоматологічних хворих.
  - демонструвати володіння навичками проведення місцевого знеболення тканин ЩЛД у дітей;
  - проводити оперативне втручання на тканинах ЩЛД при субперіостальних інфільтратах та абсцесах, при перикоронариті;

- володіти технікою типового та атипового видалення тимчасових та постійних зубів;
- проводити хірургічну обробку травматичних ушкоджень м'яких тканин щелепно-лицевої ділянки при різних видах пошкоджень;
- вміти надавати первинну допомогу при травматичних пошкодженнях зубів та щелеп, вивихах нижньої щелепи.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ з/п	Тема	години/дні
Виробнича лікарська практика з дитячої терапевтичної стоматології		
1.	Обстеження стоматологічного пацієнта. Заповнення медичної документації (амбулаторна історія хвороби, запис зубної формули за ВООЗ). Визначення показників розповсюдженості та інтенсивності карієсу зубів у дітей у віковому аспекті та на ОПГ. Визначення періоду прикусу. Пародонтальні індекси.	6/1
2.	Визначення стану гігієни порожнини рота за допомогою гігієнічних індексів. Етапи проведення професійної гігієни порожнини рота у дітей. Видалення зубних нашарувань різними методами. Методи чищення зубів та підбір засобів гігієни. Методи профілактики. Методика проведення ремінералізуючої терапії у дітей за допомогою гелей, лаків. Герметизація фісур у дітей. Покази та протипокази. Методика виконання.	6/1
3.	Препарування та пломбування каріозних порожнини тимчасових та постійних зубів. Препарування каріозних порожнин при різній їх локалізації, вибір пломбувального матеріалу, техніка пломбування. Техніка реставрації зубів за допомогою сучасних фотополімерних композиційних матеріалів. Техніка реставрації тимчасових зубів за допомогою стандартних металевих коронок у дітей та сучасних фотополімерних композиційних матеріалів.	6/1
4.	Вітальна ампутація та екстирпація пульпи. Часткове та повне видалення пульпи. Показання, методики їх проведення. Ендодонтична обробка кореневих каналів тимчасових та постійних зубів, матеріали для obturaції кореневих каналів на різних етапах їх формування.	6/1
5.	Визначення фізіологічної та патологічної резорбції коренів тимчасових та постійних зубів. Аналіз ОПГ. Етапи росту кореня. Межі ендодонтичного лікування тимчасових та постійних зубів. Лікування дітей під загальним знеболенням.	6/1
Виробнича лікарська практика з дитячої хірургічної стоматології		
6.	Загальне та місцеве знеболювання у дітей на амбулаторному хірургічному прийомі: види та методи, показання і протипоказання до вибору методи. Методика проведення.	6/1
7.	Операція видалення зуба у дітей. Показання та протипоказання до видалення тимчасових і постійних зубів, інструментарій. Особливості видалення зубів у дітей із супутніми соматичними захворюваннями. Загальні та місцеві ускладнення під час та після видалення зубів, методи їх лікування та профілактика.	6/1
8.	Гострі та хронічні запальні захворювання щелепно-лицевої ділянки у дітей. Анатомо-фізіологічні особливості перебігу запальних процесів щелепно-лицевої ділянки у дітей. Клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікування.	6/1
9.	Травматичні пошкодження зубів та кісток ЩЛД у дітей. Методи діагностики, лікування.	6/1
Кредитів ECTS – 3,5		54 год

Самостійна робота

№ з/п	Тема	години
1.	Записати у таблицю фактори ризику карієсу та захворювань тканин пародонта. Загальне лікування карієсу зубів у дітей: планування, засоби та методи.	6
2.	Описати етапи препарування та пломбування каріозних порожнин тимчасових та постійних зубів. Інструментарій та допоміжні засоби (коффердам, матриці, клинки тощо)	6
3.	Записати групи пломбувальних матеріалів для постійних та тимчасових зубів. Пломбувальні матеріали для кореневої пломби в постійних та тимчасових зубах.	6
4.	Вибір інструментарію для ендодонтичної обробки кореневих каналів тимчасових та постійних зубів. Виписати вимоги до ендодонтичного інструментарію у тимчасових зубах.	6
5.	Схематично намалювати типи фізіологічної та патологічної резорбції коренів тимчасових зубів та стадії сформованості коренів.	6
6.	Скласти таблицю показів та протипоказів до застосування наркозу.	6
7.	Описати ускладнення після проведення операції видалення зуба (кровотеча з лунки, луночкові болі, альвеоліт), лікування та профілактика.	6
8.	Описати профілактику одонтогенних періоститів ЩЛД у дітей.	6
9.	Описати особливості обстеження дітей з травмами ЩЛД у дітей.	3
Разом		51

Перелік практичних навичок

№ з/п	Вміння та практичні навички	Відмітка про виконання
1.	Вміти обстежити пацієнта на стоматологічному прийомі у лікаря дитячого стоматолога-терапевта.	
2.	Вміти проводити професійну гігієну порожнини рота, видалення зубних нашарувань різними методами. Вміти надати рекомендації по гігієні порожнини рота з урахуванням індивідуальних особливостей хворого.	
3.	Вміти проводити покриття зубів лікувальними та профілактичними лаками, гелями у дітей, герметизацію фісур постійних зубів у дітей, та імпрегнація твердих тканин тимчасових зубів.	
4.	Вміти розшифровувати ОПГ	
5.	Вміти проводити індексну оцінку тканин пародонта у дітей.	
6.	Вміти препарувати каріозні порожнин тимчасових та постійних зубів з урахуванням виду пломбувального матеріалу.	
7.	Вміти пломбувати каріозні порожнини тимчасових зубів різними пломбувальними матеріалами.	
8.	Вміти пломбувати каріозні порожнин постійних зубів різними пломбувальними матеріалами.	
9.	Вміти накладати та видаляти тимчасові пломби з одонтотропними пастами при лікуванні карієсу та пульпіту. Накладати та видаляти герметичні пов'язок при лікуванні пульпіту та періодонтиту.	

10.	Вміти проводити ампутацію пульпи тимчасових та постійних зубів. Діатермокоагуляцію при лікуванні різних форм пульпіту.	
11.	Вміти проводи екстирпацію пульпи тимчасових та постійних зубів. Діатермокоагуляцію при лікуванні різних форм пульпіту.	
12.	Вміти проводити інструментальну обробку кореневих каналів тимчасових та постійних зубів, імпрегнаційні методи обробки кореневих каналів постійних та тимчасових зубів.	
13.	Вміти проводити пломбування кореневих каналів тимчасових зубів з використанням твердіючих і нетвердіючих сілерів різних груп та філерів.	
14.	Вміти проводити пломбування кореневих каналів постійних зубів з використанням твердіючих і нетвердіючих сілерів різних груп та філерів.	
15.	Вміти проводити шліфовку та поліровку пломб із різних видів пломбувальних матеріалів.	
16.	Вміти провести місцеве знеболювання при лікуванні стоматологічних захворювань різними методами (аплікаційне, інфільтраційне).	
17.	Вміти провести місцеве знеболювання при лікуванні стоматологічних захворювань різними методами (провідникове).	
18.	Вміти провести місцеве знеболювання при лікуванні стоматологічних захворювань різними методами (інтралігаментарне, інтрапульпарне, субперіостальне).	
19.	Вміти проводити типове видалення тимчасових зубів.	
20.	Вміти проводити типове видалення постійних зубів.	
21.	Вміти проводити атипове видалення постійних зубів та кюретаж лунки.	
22.	Вміти проводити періостотомію.	
23.	Вміти провести хірургічну обробку травматичних пошкоджень м'яких тканин щелепно-лицевої ділянки.	
24.	Вміти провести шинування зубів різними методиками (лігатурне зв'язування зубів).	

Перелік питань до диференційного заліку.

1. Епідеміологія основних стоматологічних захворювань у дітей. Методика стоматологічного обстеження за ВООЗ. Поширеність, інтенсивність карієсу зубів, індекс СРІ як основні епідеміологічні показники. Їх характеристика, інтерпретація результатів.
2. Оцінка гігієнічного стану порожнини рота. Мета вивчення. Індекси гігієни Грін-Вермільона, Сілнес-Лоу. Методика визначення, інтерпретація результатів.
3. Індексна оцінка стану тканин пародонту (РМА, СРІ, SBI). Методика визначення, інтерпретація результатів.
4. Гомеостаз твердих тканин зуба. Механізми його регуляції. Роль слини і пульпи зуба у підтриманні мінерального складу твердих тканин зуба. Карієсогенна ситуація в порожнині рота. Основні складові, методика виявлення та усунення. Механізм демінералізації емалі.
5. Засоби і методи гігієнічного догляду за порожниною рота. Індивідуальне, контрольоване, професійне чищення зубів.
6. Профілактика захворювань тканин пародонта. Професійне видалення зубних нашарувань. Засоби та методи індивідуальної гігієни порожнини рота при захворюваннях тканин пародонту.
7. Гігієнічне навчання та виховання в системі профілактики стоматологічних захворювань. Організаційні принципи і методи проведення гігієнічного навчання та виховання.
8. Основні напрямки профілактики карієсу зубів. Ендогенна та екзогенна профілактика, їх суть, обґрунтування застосування.
9. Ендогенна профілактика карієсу зубів. Характеристика груп лікарських засобів, що застосовуються. Складання плану профілактики, оцінка ефективності.
10. Ендогенна профілактика карієсу зубів препаратами фтору. Показання, визначення дози, механізм дії фтору, оцінка ефективності.
11. Екзогенна профілактика карієсу зубів. Сучасні засоби та методи екзогенної профілактики карієсу зубів, оцінка ефективності.
12. Герметизація фісур як метод профілактики карієсу жувальних зубів у дітей. Класифікація герметиків. Показання. Терміни герметизації. Інвазивна та неінвазивна герметизація.

13. Комплексна система профілактики стоматологічних захворювань. Основні складові, етапи впровадження.
14. Аналіз і оцінка ефективності первинної профілактики карієсу зубів і хвороб пародонта.
15. Диспансеризація дітей у стоматолога як метод впровадження первинної профілактики стоматологічних захворювань. Організаційні принципи, методика формування диспансерних груп.
16. Механізми захисту порожнини рота, зубо-ясенної борозни. Їх роль в профілактиці карієсу зубів і захворювань тканин пародонта у дітей та підлітків.
17. Роль зубних нашарувань у розвитку захворювань пародонту у підлітків. Методи їх виявлення, усунення та попередження утворення.
18. Вибір методів та засобів для індивідуального гігієнічного догляду за порожниною рота в залежності від стоматологічного статусу.
19. Планування і проведення профілактики карієсу зубів у дітей різного віку. Вибір профілактичних засобів, методи їх застосування.
20. Мета, методи та засоби стоматологічного обстеження. Виявлення чинників ризику розвитку основних стоматологічних захворювань.
21. Періоди розвитку тимчасових зубів. Строки закладки і мінералізації тимчасових зубів. Фактори, що впливають на ці процеси в антенатальному періоді. Терміни та ознаки фізіологічного прорізування тимчасових зубів.
22. Періоди розвитку тимчасових зубів. Терміни формування і резорбції.
23. Періоди розвитку постійних зубів. Терміни закладки, мінералізації і прорізування постійних зубів. Фактори, що впливають на ці процеси у внутрішньо-щелепному періоді розвитку зубів.
24. Анатомо-топографічні особливості будови тимчасових і постійних несформованих зубів. Стадії розвитку кореня зуба, їх рентгенологічна характеристика.
25. Етіологія та патогенез карієсу зубів у дітей і підлітків. Класифікація. Основні закономірності перебігу карієсу тимчасових і постійних зубів у дітей.
26. Клініка, діагностика, диференційна діагностика карієсу тимчасових та постійних зубів на різних етапах їх розвитку у дітей.
27. Лікування карієсу тимчасових та постійних зубів у дітей. Сучасні методики лікування. Пломбувальні матеріали, їх вибір.
28. Лікування карієсу постійних зубів із незавершеним формуванням коренів. Вибір лікувальних та пломбувальних матеріалів.
29. Ремінералізуюча терапія гострого початкового карієсу зубів у дітей. Показання, засоби, методики проведення, критерії ефективності.
30. Декомпенсована форма карієсу зубів у дітей. Причини розвитку. Тактика дитячого стоматолога. Місцеве та загальне лікування.
31. Системна та місцева гіпоплазія емалі. Причини розвитку, клініка, диференційна діагностика, лікування та профілактика.
32. Флюороз. Причини розвитку, клініка, діагностика, диференційна діагностика. Тактика лікування і профілактики.
33. Спадкові вади розвитку зубів (синдром Стейнтон-Капдепона, недосконалий дентино-таамелогенез). Причини розвитку, клініка, лікувальна тактика.
34. Анатомо-фізіологічні особливості пульпи тимчасових та постійних зубів на різних етапах розвитку зубів. Клініка, діагностика, диференційна діагностика гострих та хронічних пульпітів тимчасових зубів у дітей.
35. Клініка, діагностика, диференційна діагностика гострих та хронічних пульпітів постійних зубів у дітей.
36. Гострий травматичний пульпіт тимчасових і постійних зубів у дітей. Тактика лікування. Вибір лікарських засобів.
37. Клініка, діагностика, диференційна діагностика та лікування пульпіту, ускладненого періодонтитом, в тимчасових і постійних зубах у дітей.
38. Біологічний метод лікування пульпіту у дітей. Вітальна терапія пульпи. Показання, методика, сучасні лікувальні засоби, механізм їх дії. Контроль ефективності лікування.
39. Вітальна пульпотомія постійних зубів у дітей. Показання, методика виконання, прогноз. Сучасні методи знеболення при лікуванні пульпіту у дітей, вибір препаратів для місцевого знеболення.

40. Вітальна екстирпація пульпи постійних зубів у дітей. Показання, методика виконання у дітей. Особливості знеболення в дитячому віці, вибір препаратів для місцевого знеболення.

41. Девітальна пульпотомія в тимчасових зубах. Показання, методика проведення, вибір девіталізуючих засобів, контроль ефективності.

42. Девітальна екстирпація пульпи в тимчасових і постійних зубах у дітей. Показання, методика виконання, контроль ефективності.

43. Обтурація корневих каналів тимчасових і постійних зубів у дітей при лікуванні пульпіту. Вибір матеріалів для корневих пломб у залежності від стадії розвитку зуба. Методики обтурація, контроль ефективності.

44. Анатомо-фізіологічні особливості періодонту тимчасових і постійних зубів у дітей. Зона росту, її будова, участь у формуванні кореня зуба. Рентгенологічні характеристика стадій формування кореня.

45. Класифікація періодонтиту. Особливості перебігу гострого і загострення хронічного періодонтиту тимчасових і постійних зубах у дітей. Диференційна діагностика.

46. Клініко-рентгенологічна характеристика хронічних форм періодонтиту тимчасових та постійних зубів у дітей. Диференційна діагностика.

47. Лікування гострого періодонтиту тимчасових і постійних зубів у дітей.

48. Лікування загострення хронічного періодонтиту тимчасових і постійних зубів у дітей.

49. Принципи лікування хронічного періодонтиту тимчасових і постійних зубів у дітей. Вибір методу лікування хронічного періодонтиту тимчасових зубів.

50. Лікування хронічного періодонтиту постійних зубів із несформованими коренями. Методика, контроль ефективності, прогноз.

51. Вибір кореневої пломби при лікуванні періодонтиту тимчасових і постійних зубів у дітей. Методики тимчасової та постійної обтурації корневих каналів.

52. Класифікація травматичних уражень зубів у дітей. Клініка, діагностика, тактика лікування травматичних уражень тимчасових зубів. Прогноз.

53. Клініка, діагностика і тактика лікування травматичних пошкоджень постійних зубів у дітей

54. Анатомо-фізіологічні особливості розвитку та будови тканин щелепно-лицевої ділянки.

55. Класифікація методів знеболювання (загальне, місцеве, їх види) тканин щелепно-лицевої ділянки (ЩЛД).

56. Особливості аплікаційного та інфільтраційного знеболювання тканин ЩЛД.

57. Техніка провідникових анестезій на верхній щелепі у дітей різного віку.

58. Техніка провідникового знеболювання нижньої щелепи у дітей різного віку.

59. Анестетики, які найбільш часто застосовуються для місцевого знеболення тканин ЩЛД.

60. Місцеві ускладнення під час проведення провідникової анестезії, їх попередження.

61. Загальні ускладнення під час проведення місцевого знеболювання та їх попередження.

62. набряк Квінке. Клінічні прояви.

63. Клінічні прояви анафілактичного шоку.

64. Невідкладна медична допомога в разі виникнення набряку Квінке та анафілактичного шоку (внутрішньомязові та внутрішньовенні ін'єкції; штучне дихання "рот в рот" та "рот в ніс"; непрямий масаж серця).

65. Види загального знеболювання та речовини, які використовуються для його проведення. Особливості проведення наркозу в ЩЛД.

66. Показання та протипоказання до загального знеболювання в умовах поліклініки.

67. Показання до загального знеболювання в умовах стаціонару.

68. Принципи седативно-медикаментозної підготовки до хірургічних втручань в ЩЛД. Показання, протипоказання.

69. Показання та протипоказання до видалення постійних та тимчасових зубів.

70. Етапи операції видалення зуба та особливості їх проведення.

71. Особливості видалення тимчасових та постійних зубів.

72. Ускладнення під час видалення зубів, їх профілактика та лікування.

73. Ускладнення після видалення зубів, їх профілактика та лікування.

74. Післяекстракційні кровотечі. Клініка, діагностика та їх лікування.

75. Видалення зубів у дітей із захворюванням серцево-судинної системи.

76. Видалення зубів у дітей із захворюванням на діабет.

77. Видалення зубів у дітей із захворюванням системи крові.

78. Етіологія, патогенез, клініка гострого одонтогенного періоститу верхньої щелепи.
79. Причини розвитку, особливості діагностики та лікування гострого одонтогенного періоститу нижньої щелепи.
80. Диференційна діагностика гострого одонтогенного періоститу та остеомієліту щелеп.
81. Причини розвитку та особливості клінічного перебігу хронічних періоститів щелеп.
82. Диференційна діагностика хронічних періоститів щелеп та особливості їх лікування.
83. Методи місцевого та загального лікування хронічних періоститів щелеп.
84. Класифікація та причини розвитку остеомієлітів щелеп.
85. Теорії виникнення остеомієлітів щелеп; сучасний погляд на природу остеомієліта.
86. Діагностика та клініка гострого одонтогенного остеомієліту нижньої щелепи.
87. Діагностика та клініка гострого одонтогенного остеомієліту верхньої щелепи.
88. Невідкладна хірургічна та медикаментозна допомога дітям з гострим остеомієлітом.
89. Ускладнення та наслідки гострого одонтогенного остеомієліта щелеп.
90. Реабілітація хворих з гострими одонтогенними остеомієлітами. Профілактика захворювання.
91. Клініко-рентгенологічні форми хронічного одонтогенного остеомієліту.
92. Причини розвитку, діагностика, показання до госпіталізації хворих на хронічний остеомієліт.
93. Лікування та профілактика хронічних остеомієлітів щелеп.
94. Прогноз та кінець хвороби при хронічних остеомієлітах, реабілітація хворих на хронічний остеомієліт.
95. Комплексне лікування хронічних остеомієлітів.
96. Диференційна діагностика хронічного остеомієліту щелеп.
97. Причини виникнення одонтогенних запальних кіст щелеп від постійних та тимчасових зубів.
98. Клініко-рентгенологічна картина одонтогенних запальних кіст щелеп.
99. Діагностика та диференційна діагностика одонтогенних запальних кіст щелеп.
100. Рентгенологічна картина радикулярних зубовмісних кіст щелеп від тимчасових зубів.
101. Диференційна діагностика одонтогенних запальних кіст щелеп.
102. Класифікація лімфаденітів та причини їх розвитку.
103. Клініка, діагностика гострого одонтогенного лімфаденіта.
104. Клініка та діагностика гострого неодонтогенного лімфаденіта.
105. Комплексне лікування гострих серозних лімфаденітів.
106. Комплексне лікування гострих гнійних лімфаденітів.
107. Класифікація, діагностика та клініка хронічних лімфаденітів ЩЛД.
108. Лікування хронічних лімфаденітів.
109. Диференційна діагностика гострих та хронічних лімфаденітів.
110. Класифікація абсцесів та флегмон щелепно-лицевої ділянки та способи їх діагностики.
111. Клініка та діагностика абсцесів, флегмон, що розташовані в ділянці верхньої щелепи.
112. Клініка та діагностика абсцесів, флегмон, що розташовані в ділянці нижньої щелепи.
113. Комплексне лікування абсцесів та флегмон ЩЛД.
114. Хірургічна допомога дітям з абсцесами та флегмонами в умовах амбулаторії та стаціонару.
115. Фурункули ЩЛД. Клініка, діагностика, лікування.
116. Карбункули ЩЛД. Клініка, діагностика, лікування.
117. Ускладнення фурункулів та карбункулів ЩЛД у дітей та їх профілактика.
118. Класифікація запальних захворювань слинних залоз.
119. Етіологія, патогенез та клініка гострого епідемічного паротиту.
120. Етіологія, патогенез та клініка гострого неепідемічного паротиту.
121. Лікування гострих паротитів.
122. Гострі та хронічні калькульозні субмаксиліти. Клініка, діагностика, диференційна діагностика.
123. Діагностика та лікування калькульозних субмаксилітів.
124. Псевдопаротит Герценберга, причини виникнення, діагностика, диференційна діагностика та лікування.
125. Хронічний паренхіматозний сіалоденіт. Клініко-рентгенологічна характеристика та лікування.
126. Диференційна діагностика хронічних сіалоденітів.
127. Комплексне лікування хронічних сіалоденітів.
128. Прогноз хвороби при хронічних запальних захворюваннях слинних залоз.

129. Класифікація травматичних пошкоджень м'яких тканин ЩЛД.
130. Клінічна картина ран м'яких тканин ЩЛД різного походження.
131. Особливості клінічного перебігу та принципи лікування ран, що проникають у порожнину рота.
132. Клінічна картина та лікування ран з дефектами м'яких тканин ЩЛД.
133. Особливості первинної хірургічної обробки (ПХО) ран ЩЛД.
134. Особливості ПХО та лікування укушених ран ЩЛД.
135. Показання до госпіталізації дітей з травматичними пошкодженнями м'яких тканин.
136. Антирабічна вакцинація. Показання до її проведення.
137. Показання та принципи проведення протиправцевої вакцинації.
138. Вільна пересадка тканин при травматичних ураженнях м'яких тканин ЩЛД у дітей (шкірних та шкірно-хрящових клаптів).

ФОРМИ КОНТРОЛЮ.

Форми контролю і система оцінювання здійснюються відповідно до положення про організацію освітнього процесу у ЛНМУ імені Данила Галицького та вимог робочої програми виробничої лікарської практики для студентів 5-го курсу стоматологічного факультету.

Поточний контроль здійснюється відповідно до конкретних цілей на кожному розділі. Одним із видів діяльності студентів та його контролю з боку керівника практики є ведення щоденника виробничої практики. Щоденник є основним документом на період виробничої практики, включаючи її захист. Студенти зобов'язані за період практики кожен день записувати в щоденник все, що зроблено.

Оцінка з дисципліни визначається сумою балів за виконання студентом практичних навичок, які перевіряються викладачем кафедри (максимум 120 балів – мінімум 72 бали), та балів за підсумкового контролю, що виставляються при проведенні диференційного заліку (максимум 80 балів – мінімум 50 балів)

Поточне оцінювання. Викладачі виробничої практики аналізують роботу студентів, враховуючи їх профіль (студент не повинен мати пропусків днів практики), якість ведення документації, якість оволодіння практичними навичками визначеними переліком з кожного розділу, застосування принципів етики та деонтології у практиці лікаря.

Критерії оцінки самостійного опанування практичними навичками під час проходження практики в балах відповідно переліку, визначеному в підсумковому звіті в балах:

«5» балів – отримує студент, який письмово виклав запропоновану кількість маніпуляцій та ґрунтовно описав їх на достатньо високому теоретичному рівні.

«4» балів – отримує студент, який письмово виклав запропоновану кількість маніпуляцій та надав їм теоретичний опис, але допустив при цьому несуттєві помилки.

«3» бали – отримує студент, який письмово виклав запропоновану кількість маніпуляцій та надав їм теоретичний опис, але допустив при цьому суттєві помилки.

«2» бали – отримує студент, який письмово виклав запропоновану кількість маніпуляцій та надав їм теоретичний опис, але допустив при цьому грубі суттєві помилки.

До диференційного заліку з практики допускається студент, який на 100% виконав запропоновану кількість практичних навичок, виклав їх у письмовій формі, надав обґрунтовані відповіді та отримав мінімум 72 бали з 120 максимальних.

Диференційний залік з виробничої лікарської практики студентів 5-го курсу передбачає демонстрацію вмінь і практичних навичок з переліку по кожному розділу та підсумкового контролю (написання 80 тестових завдань)

Максимальна кількість балів, яку може отримати студент під час підсумкового контролю, становить 80, при цьому:

Підсумковий контроль вважається зарахованим, якщо студент набрав не менше 50 балів.

Заохочувальні бали за рішенням Вченої Ради можуть додаватися до кількості балів з дисципліни студентам, які мають наукові публікації або зайняли призові місця за участь у олімпіаді з дисципліни серед ВНЗ України та інше.

Конвертація кількості балів з дисципліни у оцінки за шкалами ECTS та 4-ри бальною (традиційною).

Кількість балів з дисципліни, яка нарахована студентам, конвертується у шкалу ECTS таким чином:

Оцінка ECTS	Статистичний показник
A	Найкращі 10% студентів
B	Наступні 25% студентів
C	Наступні 30% студентів
D	Наступні 25% студентів
E	Останні 10% студентів

Кількість балів з практики, яка нарахована студентам, конвертується у 4-ри бальну шкалу таким чином:

Бали з дисципліни	Оцінка за 4-ри бальною шкалою
Від 170 до 200 балів	«5»
Від 140 до 169 балів	«4»
Від 139 балів до мінімальної кількості балів, яку повинен набрати студент	«3»
Ниже мінімальної кількості балів, яку повинен набрати студент	«2»

ПЕРЕЛІК НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Базова література

1. Терапевтична стоматологія дитячого віку. *Т.1.* «Карієс зубів та його ускладнення» / Л.О. Хоменко, Ю.Б. Чайковський, Н.І. Смоляр [та ін.]; за ред. Л.О. Хоменко – Книга-плюс, 2017. – 432с
2. Терапевтическая стоматология детского возраста: учебник Том 1. / Л. А. Хоменко, [и др.]; под ред. Л. А. Хоменко. – К.: Книга-плюс, 2018. – 395 с.: ил, табл.
3. Хірургічна стоматологія та щелепно-лицева хірургія дитячого віку: підручник/ Харьков Л.В., Яковенко Л.М., Чехова І.Л.; за ред. Л.В.Харькова. – К.: ВСВ “Медицина”, 2015, 496 С.
4. Л.В.Харьков, Л.М.Яковенко, Л.О.Хоменко, Н.В.Біденко Осложнения заболеваний в хирургической и терапевтической стоматологии детского возраста/ ООО «Книга-плюс», 2018, 352 С.
5. Харьков Л.В., Яковенко Л.Н., Кава Т.В. «Справочник хирурга-стоматолога», Книга-плюс, 2018, 374 С.
6. Стоматологічний діагноз (за МКХ-10): навчальний посібник / В. А. Кльомін, П. В. Іщенко, І. В. Борисова [та ін.]. – Київ : Медицина , 2015, 214 С. : іл.

Додаткова література:

1. Анестезіологія та інтенсивна терапія: [підручник для студентів вищих мед. навч. закладів IV рівня акредитації] / за ред. Ф.С. Глумчера ; Фелікс Семенович Глумчер, Леонард Петрович Чепкий, Людмила Василівна Усенко та ін. - К. : Медицина, 2010. - 336 С.: іл. - Бібліогр.: 335 С.
2. Кононенко Ю.Г., Рожко М.М., Рузін Г.П. – Місцеве знеболення при амбулаторних стоматологічних втручаннях, Івано-Франківськ, «Книга-плюс», 2011, 881 С.
3. Анатомія людини: підручник: у 3 т. А.С. Головацький, В.Г. Черкасов, М.Р. Сапін та ін. – Вид.3. – Вінниця: Нова книга, 2013, 368 с.
4. Оперативна хірургія та топографічна анатомія: підручник / Ю.Т. Ахтемійчук, Ю.М. Вовк, С.В. Дорошенко, О.Б. Кобзар, М.П. Ковальський, І.Л. Первак, В.І. Півторак, Н. Ю. Радомська, О. А. Радомський, М. В. Пархоменко, К. А. Прокопєць, Т. Т. Хворостяна; за ред. проф. М.П.Ковальського. – К:ВСВ «Медицина», 2010. — 504 С. + кольор. вкл. 40 С.
5. Хоменко Л.О., Кисельникова Л.П., Вознюк В.П. Терапевтична стоматологія дитячого віку. – Київ: Медицина, 2013 р. – 864 с.

6. Фліс П.С., Тріль С.І., Вознюк В.П., Леоненко Г.П. Дитяче зубне протезування. – Київ: Медицина, 2011 р. – 192 с.
7. Eckehard Kostka, Simon Meissner, Christian H. Finke, Manlio Mandirola and SaskiaPreissner. Multidisciplinary Treatment Options of Tooth Avulsion Considering Different Therapy Concepts, The Open Dentistry Journal, 2014, 8, 180-183 p.
8. Raynomd J. Fonseca. Oral and maxillofacial trauma, Saunders, an imprint of Elsevier Inc, 2013, 153 p.

Інформаційні ресурси

1. <http://intranet.tdmu.edu.ua>
2. <http://stomatology.sumy.ua/treatment/kariesogennaya-situatsiya.html>
3. http://statref.ru/ref_bewrnaqas.html
4. <http://plomba911.ru/lechenie-zubov/karies/metody-diagnostiki-kariesa-zubov.html>.
5. <http://www.myshared.ru/slide/885253/>
6. <https://nafplentingminki.files.wordpress.com/2016/06/226.pdf>
7. <http://dental-area.com/statyi/anatomiya-i-fiziologiya/emal.html>
8. <http://meduniver.com/Medical/gistologia/87.html>
9. <http://cyberleninka.ru/article/n/struktura-intaktnkh-dentina-i-emali-molochnyh-zubov-cheloveka>
10. <http://www.medterapevt.ru/573.html>